

РИНОК ПРАЦІ 2021 ПОТРЕБУЄ МЕТА-SKILLS

Йолкіна Олена Володимирівна

кандидат економічних наук

старший викладач кафедри Управління персоналом і економіки праці
Одеського національного економічного університету

Петровська Оксана Михайлівна

кандидат політичних наук

доцент кафедри Управління персоналом і економіки праці
Одеського національного економічного університету

Здатність приймати безперервні зміни та адаптуватися до них має вирішальне значення для успіху у 21 столітті. Те, наскільки швидко змінюється світ і всі його складові визначають якості, якими має володіти сучасна людина на сьогоднішній день. Так само змінюється ринок праці і щодня пред'являє нові вимоги до найманої робочої сили.

Тому сьогодні стає актуальним отримання не тільки hard і soft skills, а в першу чергу META skills [1].

META skills - (англ. мета-навички) основна навичка, яка посилює та активує інші навички. Мета-навичка - це навичка високого рівня, яка дозволяє більш ефективно використовувати функціональні знання. Це каталізатор для більш швидкого навчання та набуття нових навичок. Навички тимчасові, а мета-навички постійні [2].

Вперше термін мета-навички (metaskills) був запропонований американським процесуальним терапевтом Емі Мінделл, автор називає їх «уміннями духу». Приставка мета-має на увазі погляд з боку ... ».

Мета-навички буквально можна перекласти як над-навички. Невипадково їх називають мета-когнітивними, мета-пізнавальними, тонкими. Це вихід за межі звичних понять: традиційного мислення та напрацьованого десятиліттями розуміння свого місця у світі. З мета-позиції ми можемо чітко бачити і усвідомлювати ті процеси, які відбуваються всередині нас або з нами [3].

META skills це по суті навички, які дозволяють вирішувати завдання, які ще не відкриті і не відомі, для вирішення яких потрібно винайти новий підхід.

Таким чином, ми бачимо, що мета-навички стоять над soft skills. Це «екзистенційні», смислові, глибинні компетенції, спрямовані на подолання унікальних психологічних труднощів, з якими стикається сучасна людина. Але мета-навички не скасовують soft і hard skills, а дозволяють комплексно вдосконалювати їх [3].

Мета-навички це навички, що «виходять за межі». По-перше, що виходять за межі тієї чи іншої діяльності (надпрофесійні, міжпредметні), по-друге, це навички, які вимагають виходу за межі наших «блоків»: звичного мислення, сприйняття світу і себе в ньому.

Незважаючи на наявність інформації про мета-навички, на сьогоднішній день немає єдиної структури, класифікації, взаємозв'язків та послідовності їх формування. Існуючі класифікації різняться у різних економічних шкіл. Це відбувається через те, що софт-скіли часто відносять до мета-скілов і навпаки.

Найбільш поширена класифікація складається з 7 основних мета-навичок: усвідомленість, планування, особиста продуктивність, комунікація, критичне мислення та оцінка, навченість, адаптивність і проактивність.

На основі різних джерел ми зібрали всі актуальні для нашого часу мета-навички. Деякі з них називаються по-різному, але, по суті представляють те саме, тому ми віднесли їх до одного мета-навика. Деякі мета-навички дублюють софтскіли і досить спірне їхнє відношення до мета [4, 5, 6].

1. Усвідомленість - здатність у будь-який момент часу спрямовувати та утримувати увагу на своїх «внутрішніх» об'єктах – думки, емоції, відчуття. Спостерігати їх, констатувати як факт.

2. Навчання - розуміється як здатність набувати нові навички, у тому числі навички самонавчання.

3. Адаптивність - вміння знаходити «золоту середину», вибирати способи дії залежно від ситуації, без прив'язки до шаблонів, але зберігати рівновагу.

4. Гнучкість поведінки - здатність обирати та реалізовувати різні способи дій залежно від ситуації.

5. Проактивність - це означає приймати відповідальність за свою долю, не перекладати її на зовнішні обставини та оточуючих. Проактивна людина націлена на результат і не чекає, що все вийде само собою.

6. Емпатія - прийняття інших, здатність відчувати, інтуїтивно розуміти, що з іншою людиною відбувається на даний момент часу.

7. Безоцінність - здатність сприймати факти без інтерпретацій і внесення емоційного ставлення до будь-кого або чогось.

8. Креативність - здатність мислити нестандартно поза стереотипами та шаблонами, знаходити якісно нові творчі рішення.

9. Інтегральне мислення - здатність поєднувати аналіз і синтез, бачити і враховувати все інтегральне різноманіття факторів, що впливають на ситуацію та/або завдання, як зовнішніх, так і внутрішніх, як індивідуальних, так і колективних, як виявлених, так і не виявлених.

10. Толерантність до відмінностей - здатність помічати відмінності людей і визнавати їх, шукати синергетичні ефекти відмінностей.

11. Уважність – здатність керувати своєю увагою: розширювати об'єм, фокусуватися, концентруватися, утримувати, перемикаючи.

12. Проявленість і автентичність - здатність бути справжнім, щирим, конгруентним (говорити і «показувати тілом» одне й те саме) у комунікації, вибудовувати справжні, щирі комунікації з партнерами.

13. Планування - це не тільки планування конкретних справ і завдань для досягнення поставленої мети, а планування власного часу відповідно до внутрішніх ритмів і ресурсів.

14. Особиста продуктивність – мета-компетенція вигідна подвійно: чим вище продуктивність, тим більше вільного часу, з одного боку. З іншого боку, особиста продуктивність – це та цінна навичка, яка дозволяє нам швидко адаптуватися до мінливої реальності.

15. Комунікація - необхідна для встановлення контакту, досягнення взаєморозуміння, налагодження особистих і ділових відносин, і навіть управління людьми.

16. Критичне мислення та оцінка – здатність відмовлятися від шаблонних рішень на користь альтернативних підходів та методів, вибудовувати план дій, який допоможе впоратися з проблемою без необхідності повторно повертатися до питання, швидко обробляти інформацію.

17. Управління ресурсом – увага до себе. Дія з тим ресурсом, за яким ми спостерігаємо. Ресурси є всередині та зовні – команда, сім'я, час, гроші, активності (work-life balance, тайм-менеджмент). Ця мета-навичка: впливає на все відразу.

18. Управління фокусом - це фокус у значенні визначення сенсу, короткострокових та довгострокових цілей, визначення своїх бажань, прагнень, цінностей та руху у бік такого “маяка”. Де фокус, там і енергія.

19. Єдність думок і дій - бути, а не здаватися. Не витратити зайву енергію для підтримки фейкового образу. Не жити чуже життя.

20. Емоційний інтелект - вміння дати раду своїм і чужим емоціям: точно зрозуміти, оцінити і виразити їх.

21. Со-творчість – антипод конкуренції.

22. Growth mindset - установка зростання. Суть навички у розвитку здібності у кожній ситуації бачити можливість зростання.

23. Прийняття себе. Впливає на все. Супер-мега-мета-навик.

24. Прийняття невизначеності - допомагає прибрати рефлексію "я якийсь не такий", куди йде купа енергії. Працює у зв'язці з контролем фокусу.

25. Робота в команді, спілкування та кооперація – актуальна в наш час навичка, тому що зараз в умовах соціальної ізоляції, роботи он-лайн і розриву соціальних зв'язків командні навички здобути все складніше.

Результатом розвитку вищезазначених мета-навичок, необхідних у 2021 році, стане щасливе життя та успішна кар'єра, безбоязне ставлення до безперервних змін у світі, а також:

- самореалізація;
- швидка адаптація;
- усвідомлений підхід до розподілу ресурсів (часу, уваги);

- управління результативністю (збереження балансу роботи та особистого життя);
- вміння застосовувати стандартні інструменти для вирішення нестандартних завдань;
- високий рівень щастя;
- впевненість у своїх силах.

Розвиток мета-навичок це постійна робота. Це те, що не можна прокачати безпосередньо як hard skills. Мета-навички розвиваються у діяльності через призму власного досвіду.

Мета-компетенції є ключовим помічником людини; індивідуальним чинником успіху та якості життя, як у професійній, так і особистій сферах.

Список використаної літератури:

1. Розвиток жорстких та м'яких навичок (hard, soft-skills) сучасного економіста за допомогою командних видів спорту. Йолкіна О. В. Матеріали 4 Міжнародної науково-методичної конференції 4-5 лютого 2021р. ОДЕСА ОНЕУ. с. 158-160.

2. Йолкіна О. В. Розвиток МЕТА-skills сучасної молоді. XIX Міжнародна науково-практична конференція «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічних рівнях». Одеський національний економічний університет. 17-18 травня 2021 р.

3. Метанавыки vs soft skills: что поможет в новой реальности? Ел. реж. <https://macs.school/blog/metanavyki-softskills/>.

4. Густаво Розетти. Метанавыки, необходимые для процветания в 21 веке. Ел. реж. <https://www.fearlessculture.design/blog-posts/the-metaskills-you-need-to-thrive-in-the-21st-century>.

5. Мета-навыки: на гребне волны в новой реальности. Ел. реж. <https://macs.school/blog/m-a-c-s-school-meta-skills/>.

6. Яковина О. Востребованные компетенции в новых реалиях и их оценка. Ел. реж. <https://hurma.work/rf/blog/vostrebovannye-kompetencyy-v-novyh-realyyah-y-yh-oczenka-2/>.